

Høringssvar til forslag på ny skolestruktur i Namsos kommune.

Høringssvaret skrives med hjerte for Jøa, med hjerte for bygda og med hjerte for Namsos kommune. Det skrives fordi grunnpilarene som holder samfunnet oppe må bestå.

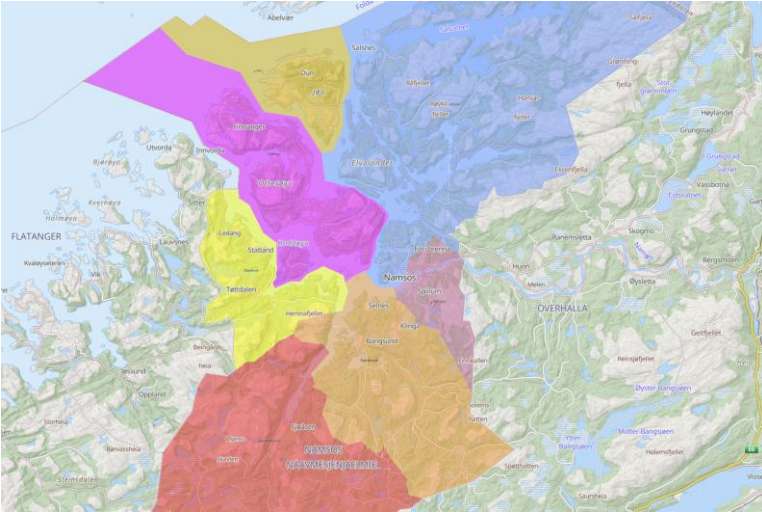
«Bak dette ligg omsut for ungane, bygda og det samholdet kommunen er bygd av»

Kart og terreng.

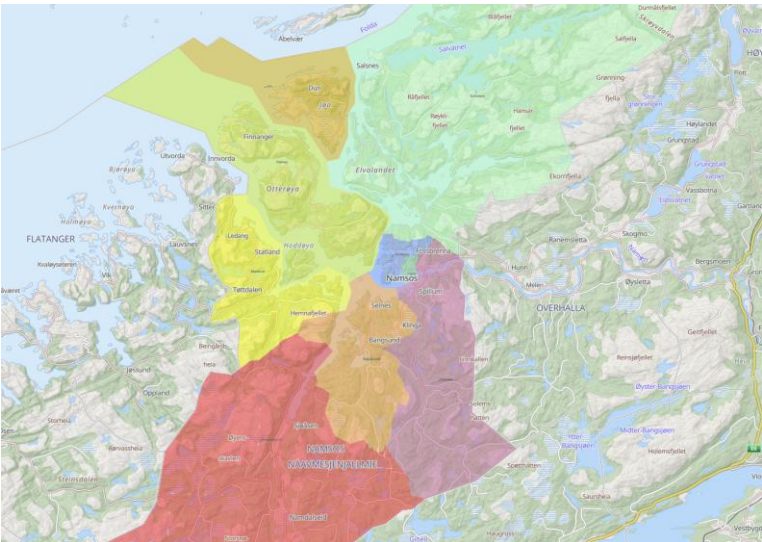
I forslag til lokal forskrift: nye skolekretsgrenser § 2-2 står det:

Skolekretser for barneskoler, kombinert barne- og ungdomsskoler og ungdomsskoler Alle bostedsadresser i kommunen sokner til en gitt skolekrets med tilhørende skole i henhold til et definert område. Se kartvedlegg til denne forskriften. Grensene og kartet er utarbeidet gjennom utrednings- og høringsprosesser, og skal ivareta de kravene som ligger i opplæringslovens § 2-6 første ledd. Kartgrunnlaget endres fra den datoen ny grense trer i kraft.

I kartlenken nederst i forslag til lokal forskrift ser kartet over skolekretser slik ut:

Dagens skolekretser er som følger:

Både i gammel og ny variant av skolekretser i Namsos kommune er Jøa en egen skolekrets. Alle som bor på Jøa, ut fra forskriftens ordlyd, vil ha Jøa Skole som sin nærskole. Slik jeg ser det er det dermed ikke noe reelt alternativ at ungdomsskolen på Jøa skal legges ned. Hverken som scenario D eller som del av scenario H.

Hvorfor Jøa ungdomsskole er inkludert i scenario D og H er for meg et mysterium for her stemmer ikke kart og terreng. Enten så er det jeg som ikke forstår det, eller så er det noe som er feil. Konklusjonen blir uansett den samme – anmoder Namsos kommune om å ta bort scenario D og ta bort Jøa fra scenario H i den videre saksbehandlingen. Vi har gjennom FAU sitt høringssvar, gjennom lag & foreninger sine høringssvar, gjennom foreldre og andre privatpersoner sine høringssvar – argumentert godt for at skolen på Jøa må bestå som i dag. Det beste for elever, Jøa og Namsos kommune. Konsekvensene ved en skolenedleggelse er store for både Jøa og Namsos kommune og dette er på ingen måte utredet godt nok i høringnotatet.

«Et kart kan vise avstander, men ikke vintermørke»

Konsept 3: Profesjonsfelleskap og faglig bærekraft

På side 28 i høringnotatet står det:

Dersom det kun er én lærer på et trinn eller innenfor et fagområde, kan sårbarheten øke ved fravær, rekrutteringsutfordringer eller behov for spesialisert støtte til enkeltelever

Deretter står det:

Det grunnleggende spørsmålet er derfor ikke om små fagmiljø nødvendigvis gir lav kvalitet, men om strukturen samlet sett gir tilstrekkelig profesjonell robusthet i møte med økt spesialisering og framtidige rekrutteringsutfordringer

Det grunnleggende spørsmålet jeg stiller er om det i hele tatt er vurdert hvilke konsekvenser en nedlegging av Jøa ungdomsskole vil ha for resterende lærere og fagmiljø på Jøa. Når en halverer antall årsverk på Jøa Skole så vil det være svært lett for Namsos kommune å argumentere for at «fagmiljøet på Jøa er for lite robust». Akkurat nå er Jøa Skole godt skodd med faglig dyktige lærere, men hvis ungdomsskolen legges ned så er det vanskelig å se at det ikke får dramatiske konsekvenser for videre drift på Jøa skole.

Anmoder Namsos kommune om å ikke innføre en potensielt ikke-reversibel endring i Jøa skole som både Jøa og Namsos kommune taper på i det lange løp.

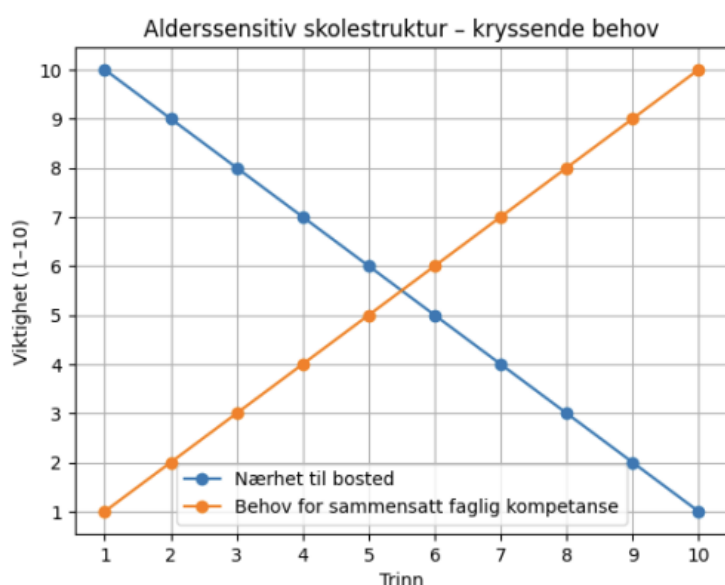
«Kunnskap gror best der folk kjenner ansvar for kvarandre»

Konsept 4: Alderstilpasset skolestruktur

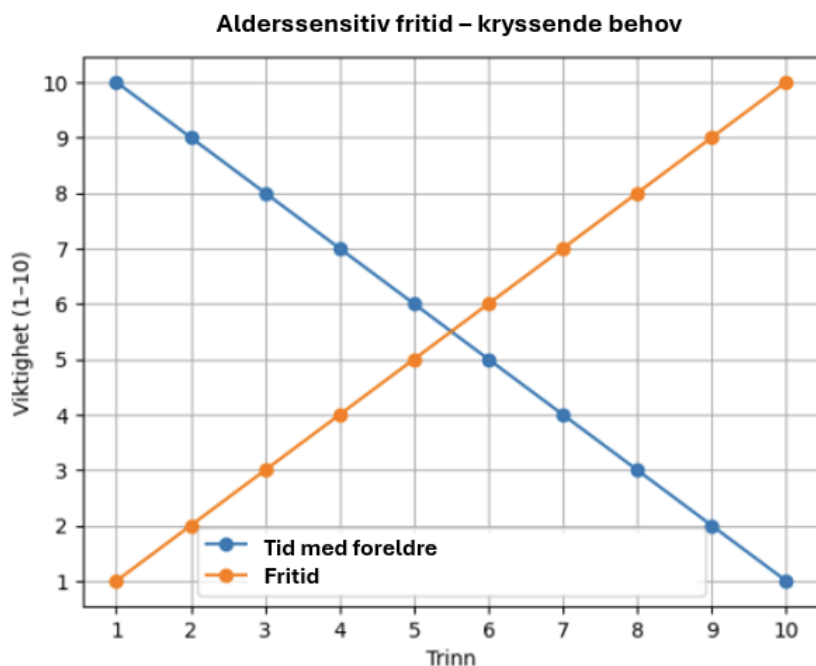
På side 30 står det:

I arbeidet med skolestrukturen har vi reflektert over hvordan elevenes behov utvikler seg gjennom utdanningsløpet, og hvordan ulike hensyn derfor bør vektas ulikt over tid. For å illustrere denne utviklingen har vi utarbeidet en egen modell som synliggjør hvordan nærhet til bosted og tilgang på sammensatt faglig kompetanse står i et omvendt forhold gjennom skoleløpet. Modellen er ikke en etablert forskningsmodell, men et internt analytisk verktøy utviklet for å tydeliggjøre hvordan behov og prioriteringer endrer seg fra småtrinn til ungdomstrinn.

På den neste siden (s.31) er modellen for alderssensitiv skolestruktur inkludert.

I arbeidet med dette høringssvaret og en forståelse av alderssensitiv fritid har jeg som privatperson reflektert over hvordan barns og unges behov endrer seg gjennom oppveksten, og hvordan ulike hensyn derfor bør vektles ulikt over tid. For å illustrere denne utviklingen har jeg utarbeidet en egen modell som synliggjør hvordan tid med foreldre og behovet for selvstendig fritid står i et omvendt forhold gjennom barne- og ungdomsårene. Modellen er på ingen måte en etablert forskningsmodell, men et internt analytisk verktøy utviklet for å tydeliggjøre hvordan behov og prioriteringer gradvis forskyves fra tett familietilknytning i tidlig alder til økt autonomi og egenstyrt fritid i ungdomsårene.

Modellen fra Namsos kommune benyttes for å rettferdiggjøre hvorfor elever på Jøa ungdomsskole skal få 4 timer (hvis alt går bra) reisevei hver dag – hele året.

Min modell viser snarere at fritidsbehovet (der fritid ikke inkluderer 4t på buss) faktisk øker etter hvert som barna blir eldre. Da er fritid i sitt nærmiljø noe som skaper gode lokalsamfunn.

Felles for begge modeller er at tid med foreldre blir «nedprioritert». Enten fordi elevene sitter på buss eller fordi de deltar på aktiviteter på Jøa eller henger med venner.

Jeg mener Namsos kommune bommer når de benytter kommunikasjonsmessige verktøy som fremstår såpass useriøse. Når kommundirektøren ser fram til en åpen og konstruktiv prosess om hvordan vi sammen kan utvikle en skolestruktur som møter dagens behov og framtidens forventninger så er det svært viktig at vi som skal delta i den åpne og konstruktive prosessen har tiltro til at argumentasjonen som benyttes er faglig forsvarlig og har rot i virkeligheten og at den ikke presenteres på en unødvendig kompleks måte og i noen tilfeller hypotetisk struktur. Akkurat en slik setning som den forrige bør en altså avstå fra.

Jeg anmoder Namsos kommune om å vurdere sitt språk og sine kommunikasjonsmessige virkemidler i fremtidige høringsnotater. Det trenger ikke være komplisert for å få frem poenget. Samtidig finnes det hjelp. Både KI og Klarspråk-konferansen i Bergen i 2027 er gode hjelpemidler for å få en enklere og tydeligere kommunikasjon med oss innbyggere – det trenger vi når vi skal skape muligheter sammen.

«Små barn ikke bør leve som pendlere»

Konsept 5: Interstellor

På side 32 står det:

Et alderstilpasset konsept må derfor ikke bare vurdere om reiseveien øker, men hvordan økt reisebelastning møtes strukturelt. Dersom strukturen innebærer mer tid brukt på transport, bør dette balanseres gjennom et styrket og mer tilgjengelig tilbud i forlengelsen av skoledagen.

Når en ser Interstellor for første gang og (**spoiler alert**) forstår hva bokhylle-scenene betyr så er det et slags høydepunkt.

Men når en leser høringsnotatet og prøver å forstå hvordan lang reisevei og lang reisebelastning kan kompenseres til å bli enda lengre(?) – da faller jeg av. Ikke mulig å forstå.

Vi får håpe at vi skjønner denne - Namsos kommune sin versjon av bokhyllen i Interstellor -kompenserende tiltak-greiene en gang i fremtiden. Akkurat nå er vi lost in space.

«Når hjelpa gjer børa tyngre, er noko kome på avveg.»

Konsept 7: Økonomisk handlingsrom og sosial bærekraft

På side 33 står det:

Dette handler om helhetlig bærekraft – ikke primært om budsjettbalanse, men om hvordan økonomiske, sosiale og menneskelige konsekvenser kan balanseres over tid

Men det er vel nettopp budsjettbalanse det primært handler om. Hvorfor skrive noe annet? Mitt beste råd for å få økt økonomisk handlingsrom er å kripe til korset. Ta flyet til Oslo og møte Jens og Jonas og levere en søknad om å få økt økonomisk handlingsrom. Det er ikke et nederlag, det er et tiltak som kan gi økonomisk handlingsrom. Men dette krever mot – masse mot.

Namsos kommune anmodes om å be om økonomisk hjelp. Tenk utenfor boksen. Ikke batterifabrikk, men kanskje næringslivsaktivitet er det som skal berge Namsos kommune. Hva med dronefabrikk på Spillum? Hva med datasenter på Nexans-tomta? Eller bare påvirk rammevilkårene for kommunen.

«Det er lett å rekne rett og fare vill likevel»

Kommunedirektørens scenarier – samlet og utdypet faglig utredning

Det er vanskelig å vite hvor faglig begrunnet et høringsnotat er når det er fritt for referanser. I høringssvaret til FAU v/Jøa Barne- og ungdomsskole er dette en stor del av besvarelsen, altså å ta med kildehenvisninger.

Namsos kommune anmodes om å være rausere med å oppgi kilder i fremtidige høringsnotater. Det er noe som skaper legitimitet og tiltro og som gjør prosessen bedre.

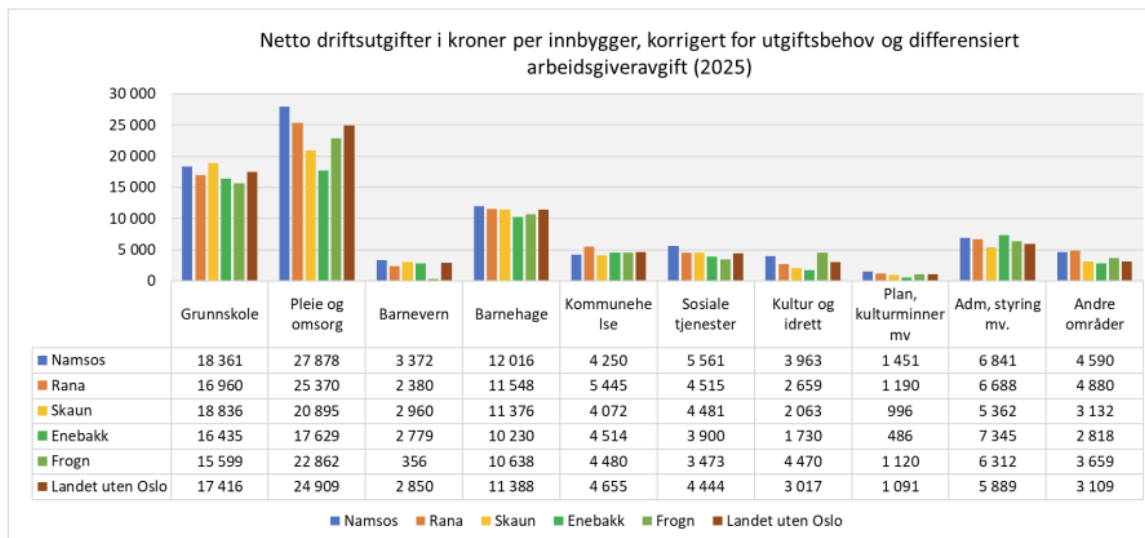
«Når grunnen ikkje blir vist fram, får folk tru på huset som best dei kan.»

KS-Konsulent

I en slags parallell prosess har KS-Konsulent levert sin rapport til Namsos kommune.

Der kan vi blant annet lese på side 9:

Figur 1: Netto driftsutgifter i kroner per innbygger, korrigert for utgiftsbehov og differensiert arbeidsgiveravgift.

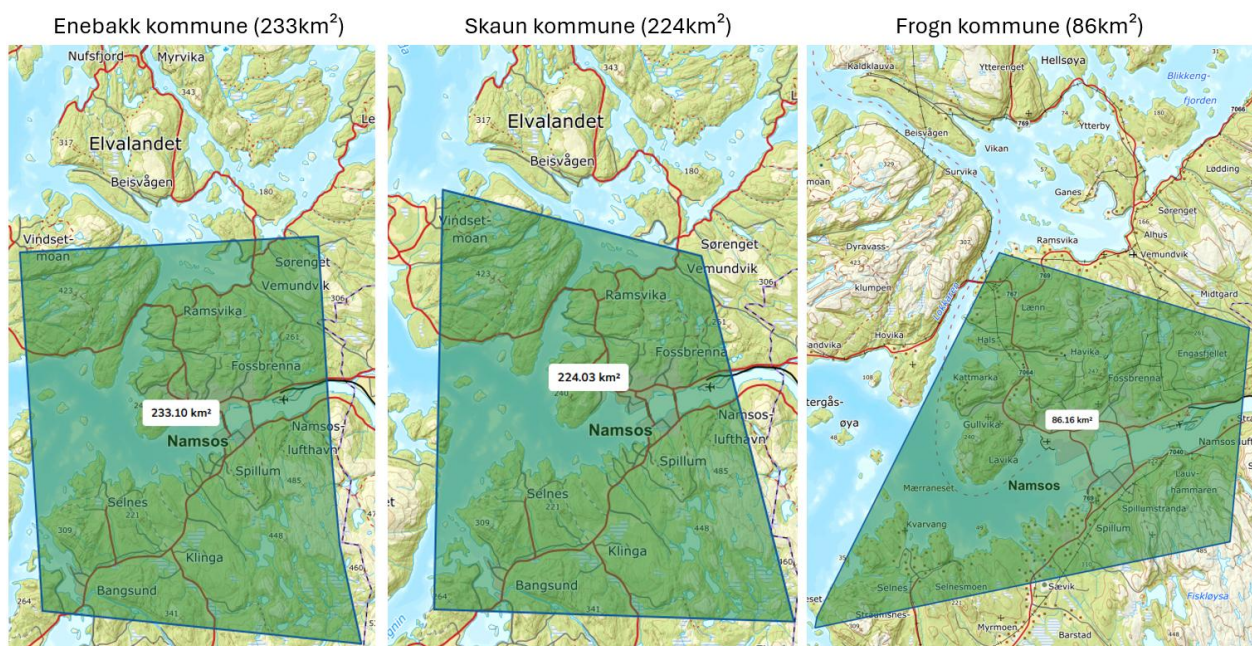
Namsos er sammenlignet med noen kommuner og det er utrolig vanskelig å skjønne hvorfor.

Rana kommune er landets fjerde største på areal. De diskuterer i disse dager å opprette et investeringsselskap eid av kommunen med 100 millioner i kapital. Ellers er det en skikkelig industrikommune med 10 000 flere innbyggere enn Namsos. Ikke lett å bli sammenlignet med Rana.

Frogn kommune er ca 1,5 størrelsen av Jøa. Ikke så rart det er mulig å holde kostnader på skole nede da.

Enebakk og Skaun er heller ikke veldig store kommuner – hvis en legger arealet til disse tre kommunene over Namsos så ser det ca sånn ut:

Namsos kommune (2132km²)

Når jeg ser hvilke kommuner Namsos sammenlignes med så blir jeg litt redd for at KSK-rapporten egentlig, mellom linjene, forsøker å si at alle skal til sentrum hvis vi skal ha en akseptabel økonomi i norske kommuner.

Hvorfor ikke sammenligne Namsos med Brønnøy, Vefsn, Alstahaug, Sortland og Ulstein?

Riktignok har Skaun et par veldig små øyer i ferskvann, men ikke noe som Otterøya og Jøa. Heller ikke veldig lange avstander for skolebussen.

Namsos kommune anmodes om å forklare innbyggerne hvorfor kommunene som er valgt ut til sammenligning er valgt. Det er vanskelig å forstå hva som er lagt til grunn i den vurderingen, her må kommunen hjelpe sine innbyggere med å forstå.

«Dei samanliknar bygdar slik ein samanliknar plankar.»

Bruk av sitater

Jeg er svært uenig i vurderingene som er gjort rundt bruk av sitater i de ulike scenarioene, eller manglende vurderinger som er gjort rundt bruk av sitater. Selv om kommunen nok forhåpentligvis har sitt på det tørre så er det et kommunikasjonsmessig grep som har som konsekvens at folk tror de leser noe annet enn de leser. For å illustrere denne tematikken har jeg inkludert Duun-inspirerte sitater i mitt høringssvar. De er ikke fra Duun!

Det må du lese om her for å forstå – men jeg er sikker på at når du leste dokumentet første gang så trodde du kanskje at dette var Duun-sitater. Jeg ønsket ikke å lure deg – men å belyse at hjernen vår lurer oss hele tiden. Anmoder Namsos kommune om å vurdere implementering av spesifikke retningslinjer for bruk av sitater i høringsnotater for å unngå å «lure» leseren (bevisst eller ubevisst).

«Det som ein gong var sagt i røynd og tvil, blir sidan brukt som om det var svar. Og då er det ikkje lenger det same, men folk ser det ikkje»

Konklusjon

På en måte er det unødvendig å dra Jøa Skole gjennom denne prosessen – jeg er helt sikker på at det ikke finnes et eneste argument igjen når kommunens setter seg inn i FAU v/Jøa Barne- og ungdomsskole sitt høringssvar.

Men det er også forfriskende å se hvor engasjerte vi blir i kampen for Jøa på Jøa, og utenfor Jøa. Både skole og helsehus er grunnpilarer på Jøa. Begynner en å rote med grunnpilarer så risikerer vi at alt faller sammen. Det er hverken Jøa eller Namsos kommune tjent med. Vi må jobbe sammen om å skape en robust kommune. Vi må skape muligheter, sammen!

Snurr film: <https://www.facebook.com/529500860/videos/1349627510283919/>